

БНР – МЕДИЯ НА НАСТОЯЩЕТО И БЪДЕЩЕТО

Гергина Дворецка

Развитие на БНР като обществена медия

През изминалите три години БНР затвърди позициите си като информационен лидер, който се ползва с доверието на аудиторията. БНР се превърна в един от примерите за свобода на словото, в предаванията по всички програми има плурализъм на мненията. Това задължава медията да продължи с работата си да доказва постоянно, че заслужава това доверие. **Моята цел като генерален директор би била да усъвършенствам и надграждам постигнатото досега.**

БНР ще продължи да улавя най-важните тенденции на днешния ден, но винаги с мисъл за бъдещето. Ръководните принципи, на които трябва да се заложи, са **реализъм и широк поглед в перспектива**. Да не се страхуваме да мечтаем, но да сме здраво стъпили на земята и да се опираме на практиката. БНР да стане еталон не само за прецизност при поднасяне на фактите, но и за оригинално, новаторско мислене.

Гражданските протести от последните месеци показаха необходимостта от промени в обществото, но и от нравствени ориентири, от повече гражданска култура, от осмисляне на ценностната система, в центъра на която е човешкият живот, при това живот качествен и пълноценен. БНР ще дава и занапред трибуна и на гражданите, и на политиците, но не само ще съдейства за диалога им, а ще насочва и към добри практики за изход от сходни ситуации. Мисията на медията ни е да **отразява събитията, но да посочва и пътища, да вдъхва обосновани надежди**. Има повсеместна деморализация на хората. Важно е отношението на българите към държавата и държавността да се промени, което не е лесен процес, но БНР трябва да съдейства за това. За да изпълнява обществените си функции, БНР ще продължи да изяснява основните проблеми, нужди и тенденции в обществото - в образованието, културата, положението на хората в неравностойно положение.

Приоритет в работата на БНР трябва да бъде младежта и нейната реализация, проблемите на младите хора, начинът им на мислене, стремежите им, перспективите.

Друг важен приоритет ще са възрастните, чийто брой все повече се увеличава в Европа – как да осмислят старините си, как да им се вдъхване повече оптимизъм. Да се популяризират проявите на човешка солидарност и състрадателност.

Бедните, хората със специални нужди, имигрантите, рзличните видове малцинства също ще са във фокуса на вниманието ни, както и българите в чужбина. Ще покажем, че сме ангажирани с проблемите на различни социални групи, дори на хора, които не ни слүшат, но има шанс да попаднат в ефира на нас. Ще показваме ангажираност с **отделния слушател, да се почувства специален.**

За постигане на тези приоритети основна роля през следващите три години ще играят социалните мрежи – Фейсбук, Туитър, Google +, You Tube. Социалните медии помагат на традиционните да стават по-отворени, новината да бъде разказана по-интересно. Ще засилваме интерактивността, диалога със слушателите чрез новите платформи.

От друга страна, ще има редовни срещи на ръководството на БНР с представителите на НПО, за да се обменят наблюдения върху процесите в страната и света, да се чува мнението на гражданите.

Във време, когато имаме нужда от повече духовност, ще играем активна роля и в областта на културата. Ще отстояваме високите критерии в изкуството в противовес на чалгизирането му. Да се работи и с държавните институции за свързването на съвременния човек с културата и изкуството, да се правят съвместни планове с министерство на културата и МОНМ.

Ръководни принципи: Да се вслушваме повече в гласа на хората, те все повече да се убеждават, че ние сме наистина **тяхното радио.** Да бъдем свързващото звено между граждани и държавни институции.

В международен план да се съобразим с глобализацията и с необходимостта да опознаваме непрекъснато Европа и света в тяхната широта и многообразие.

Ставащото в ЕС да се представя в реалистична светлина, да разясняваме по-убедително ползата ни от членството, която не винаги се разбира добре. Да се напомня, че в рамките на ЕС България не е малка, а средно голяма страна и думата ѝ може да тежи. Разясняването на политиките на ЕС е важно особено преди изборите за ЕП през лятото на следващата година.

За изтъкване на мястото и ролята на българската национална култура и идентичност, да се популяризира и стимулира участието на страната ни в престижни европейски конкурси, като Regio Stars – за успешни европейски проекти в регионите, Europa Nostra – за съхранение на европейските културни паметници и др..

Да се разясняват възможностите, които ни дава Франкофонията. Не е много известен фактът, че България играе все по-важна роля във франкофонския свят - в София се намира седалището на Регионалния франкофонски център за Централна и Източна Европа (CREFECO), както и на Франкофонския институт за администрация и мениджмънт (IFAG) и

новосъздадена антена на Университетската франкофонска агенция (AUF), която ще координира проекти за университетско сътрудничество на Балканите. Това прави България средоточие на много контакти в региона и света, благодарение на принадлежността ни към Международната организация на Франкофонията.

За да отговаря БНР на изискванията като обществена медия, е много важна **личността на журналиста**, етичните стандарти, които го ръководят. Да се използва пълноценно опитът и знанията на колегите, да работим по-активно и с Факултета по журналистика и да съдействаме за формирането на бъдещите ни колеги като професионалисти с гражданска позиция. Да се създаде пространство в сградата на БНР, под условното название **Голямото студио**. То да е място за срещи на хора, работили в БНР, които да споделят опита си, да разказват интересни истории от преживяното в БНР с участието на младежи, за да има обогатяващо общуване между поколенията в радиожурналистиката.

II. Организация и управление на БНР, редакционна структура

В препоръката на Комитета на министрите на Съвета на Европа за управление на обществените медии от 15.02.2012 г. **отчетността и прозрачността на управлението** са изведени като приоритети. Да има напълно прозрачно управление. Да се поддържа комуникацията между работещите в БНР чрез вътрешна мрежа за комуникации **интранет**.

Приоритет на управлението ще бъде и **опростяването на административната структура**, която има твърде много разклонения. Да се прегледат внимателно дирекциите и направленията, защото има дублирания на наименования и функции. С оглед важната роля, която отделям в концепцията си на социалните медии, предлагам да се създаде **Дирекция „Социални медии“** за разработване на стратегия за представянето на БНР в социалните мрежи. Тази дирекция освен директор ще включва по един продуцент за социалните медии за всяка програма.

Да се уеднаквят ръководните длъжности в различните програми, защото се наблюдава голямо и с нищо необосновано многообразие. В програма „Хр. Ботев“, например, има пъстрота от началнически постове: главен продуцент на програмата, главен продуцент на сутрешен блок (каквото в другите програмни отрязъци няма), продуценти на различните часови пояси и, отделно, продуценти по направления: култура, музика и т.н., отговорен редактор, завеждащ редакция.

Да се актуализират и представят публично длъжностните характеристики. Да са ясни ангажиментите и отговорностите на ръководния състав. На сайта на БНР да се вижда кои са ръководителите на БНР и за

какво отговарят, както това е в сайтовете на повечето водещи европейски медии. Ръководните постове да се заемат чрез вътрешен конкурс с представяне на концепция, защото досега това не става така, а повивашането в длъжност е по неясни критерии. Основно изискване към ръководните кадри ще бъде да умеят да оценяват творческите постижения на хората, които ръководят. Важна е отличната квалификация, но и комуникативността, харизмата на ръководителя, за да отговаря на съвременните изисквания на лидер в екипа.

Според чл. 55 от ЗТР органи на управление на Българското национално радио са управителният съвет на БНР и генералният директор на БНР. В закона са определени и функциите им.

Дирекционните съвети ще продължат да изпълняват досегашните си задължения да координират и анализират дейността в отделните програми, а Програмният съвет ще осъществява тази координация на нива БНР. Програмният и изпълнителният директор ще изпълняват досегашните си задължения.

Да стане по-видима ролята на Обществения съвет в БНР. Срещите с представителите на този съвет да се осъществяват редовно всеки месец и да се документират предложенията, които членовете му дават, и информация за тях се представя и на работещите в БНР чрез вътрешната мрежа за комуникация **интранет**. Повдигнатите въпроси и проблеми да се използват в предаванията в различните програми. Ръководството на БНР не само да изслушва, но и да споделя с Обществения съвет идеите си, за да има обмен на информация.

Да се създават общи работни групи от различните програми, например, по темите за евроинтеграцията, за правосъдието и т.н., което ще доведе до обмен на информация между колегите, работещи по съответната проблематика, и по-добра координация при отразяването ѝ в програмите на БНР.

Да има редовни срещи между ръководството и работещите в БНР, за да чуят гласовете си взаимно, да се обсъждат творчески търсения и други проблеми.

Да бъдем самокритични при отчитането на работата си. При отчетите пред СЕМ да се съобщава и за все още несвършеното, за критичните сигнали, които сме получили от работещите в БНР, и как сме им отговорили.

Редколегиите в отделните програми да си възвърнат активната позиция за повишаване качеството на журналистическите изяви – да се обсъждат творчески въпроси и търсения. Ръководството да поддържа

постоянна връзка с представители на редколегиите в отделните програми по важни творчески въпроси.

Да се поощрява и подпомага, включително и с материални стимули, желанието на работещите в БНР да повишават квалификацията си.

III. Програмни намерения и приоритети

Основен принцип: нищо вече съградено да не се разруши, а евентуално да се реорганизира и усъвършенства.

Програмите ни да се обогатяват чрез постоянен контакт с водещи европейски и световни медии. За това ще съдействат проекти, по които БНР работи: Евранет плюс, Франкофонската интернет платформа на Международния съюз за радио и телевизия URTI и др..

Да се осигуряват стажове за журналистите от БНР в чужди радиа, за да придобиват международен опит за работа в многонационален екип и да се обменят творчески идеи. Да използваме още по-пълноценно информацията от европейски медийни фестивали като При Еуропа, където се обсъждат насоките за развитие и творческите търсения на радиото в бъдеще.

Да се усъвършенстват връзките със слушателите, за което ще допринесат **социалните медии**.

Като цяло през следващия 3-годишен период социалните мрежи Фейсбук, Туитър и др., ще се използват пълноценно, за да бъдат популяризирани програмите на БНР и да се разшири аудиторията.

Предаванията да имат свои страници във Фейсбук, защото това увеличава аудиторията, особено младежката, и общуването с нея става по-активно. Слушателите ще бъдат поощрявани да правят постинги на нашата „стена”, да образуват групи по интереси, да споделят проблеми, да се съветват взаимно. Така възникват групи по интереси около събитие във Фейсбук - ще насърчаваме формирането на общност на нашата платформа. В Би Би Си са установили, че Фейсбук позволява повече активност на слушателите, отколкото другите сайтове. Можем да използваме това, като правим препратки към сайта на БНР, и така да привличаме вниманието към него. Във Фейсбук да се представя всичко по-важно от предаването. Слушателите също могат да „постват” свои репортажи или снимки от събития, да станат наши съавтори.

Важен е въпросът за авторските права – на сайта на Би Би Си пише, че щом нещо е качено на този сайт, това автоматично дава разрешение да се ползва.

За осъществяването на всичко това ще съдейства Дирекция „Социални медии”, която предлагам да се създаде.

Програма "Хоризонт"

Програмата доказва всекидневно професионализма си. По-пълноценното използване на социалните мрежи ще допринесе за още по-голямата ѝ популярност. Освен профили във Фейсбук на тематичните предавания, е добре все повече да се използва Туитър за проследяване на новината в развитие. Да се правят препратки към коментарни предавания, където тази новина ще бъде анализирана.

И още: би било добре на интернет сайта на „Хоризонт“ да има RSS.

Що се отнася до съдържанието, би било добре да се **разшири географският хоризонт** на информационните емисии, като се отделя повече внимание на новини за страните от Централна и Северна Европа, с които също живеем в ЕС.

Програмата за култура и образование "Христо Ботев"

През последните три години в програмата започна една реформа, която не бе доведена докрай, защото практиката доказва нейната неефективност – разделянето на програмата на 6-часови отрязъци. Бяха създадени два такива отрязъка. Добре е те да се преразгледат, защото промените в тях невинаги бяха за добро. Понякога връзките между отделните предавания в отрязъка са изкуствени и не допринасят за целостта му.

Общо взето, програмата беше оставена на по-заден план през последния мандат. Напълно неоснователно от началната страница в сайта на БНР отпадна рубриката „Познание“ в един момент, когато образованието, знанието във всичките му аспекти е толкова необходимо.

Програмата е доказала през годините европейската си насоченост и ще продължи чрез предаванията си да дава познания за ЕС, европейската култура и образование.

Важно за „Христо Ботев“ е привличането на млади хора, на нови гласове.

Програмата може да има по-активна роля при формирането на вкуса към изкуството и културата. Публични обсъждания на оригинални постановки и спектакли, на новаторска поезия, за да се сверят критериите на публика и творци – да усетят как се възприемат творческите им търсения. Това може да става в **Салона за култура**. Да се организират и **Салони на познанието** с участието на слушателска публика - да се канят в БНР видни учени, които да представят интересни научни сюжети, успели бизнесмени да споделят опита си и да отговарят на въпроси. Да се търси взаимосвързаността между култура, образование и бизнес. Да се популяризират културните и творческите индустрии.

Да се работи с мрежата от читалищата в страната, защото те свързват хората с културата и изкуството, самодейните им състави организират конкурси, участват и в международни фестивали.

Да се организират състезания с образователна и познавателна цел. Например, **състезания между учители, състезания по майсторлък** – как се изработва нещо или как се прилага успешно бизнес решение. Те да се осъществяват и чрез РРС.

Да има **предаване за хора от третата възраст** - за проблемите на тази възраст, за осмисляне на старините, социални контакти, здравеопазване и др.

Преди години успешно тръгна предаване, даващо възможност да се чуят гласовете на **българите, живеещи в чужбина**, за проблемите, с които се сблъскват и как се справят с тях. То би могло да се възстанови.

Да бъде създадено **"Експериментално студио"**, в което да звучи новаторска продукция на други обществени медии от цял свят. URTI предоставя възможност за ползване на такива програми, освободени от авторски права, и чрез сайта си ще дава възможност да се представят и български предавания.

Радио "България"

Приоритет: да се преразгледа решението за спирането на излъчването в ефир на емисиите на различни езици и да се потърсят възможности за възстановяването поне на част от тях! Според чл. 44. (3) от ЗТР „Българската национална телевизия и Българското национално радио осигуряват излъчването на националните си програми посредством спътник/спътници върху покритието на териториите на Европа и други континенти, на които има граждани с български произход по данни на Агенцията за българите в чужбина и чрез собствени изследвания.” Така че ние сме длъжни да имаме такива излъчвания по закон. Отделен въпрос е колко болезнено беше прието изчезването им от ефир от дългогодишните слушатели. Въпреки твърденията, че в интернет имало много по-голяма слушателска активност, това на практика е трудно измеримо.

Да се провеждат **конкурси** сред слушателите в чужбина за българската история, наградите за които да бъдат посещение на културни забележителности в България.

Да се предлагат **курсове по български език** с възможности за нагледни материали в сайта на Радио България.

Районните радиостанции

Различните РРС не само имат оригинални стойностни предавания, но се наложиха като културни центрове в съответния град. Оттук нататък трябва също трябва да се възползват по-пълноценно от възможностите, които дават социалните медии.

Чрез новите платформи ще може да се засили и обменът на идеи и опит между РРС. Да се подобри комуникацията между отделните РРС, да се улесняват контактите на хора, работещи в един и същ ресор.

- Да се осъществяват повече партньорства с РРС от Европа от сродни региони, за да има обмен и стажове между екипи.

Радио Бинар

Интернет радио Бинар беше замислено като младежко и би трябвало да запази тази своя характеристика. Нерядко то дублира програма „Хр. Ботев“, което е неоправдано. В популяризирането на Радио Бинар бяха вложени много средства. За момента сайтът му е на 9982-ро място сред българските сайтове, според класацията на alexa.com.

Сайтът на БНР и отделните програми

Сайтът на БНР е на 525-то място, според класацията на alexa.com.

Задължително е през следващите 3 г. сайтовете на всички програми да се осъвременят, за да заприличат на сайтовете на другите европейски обществени радиа – на тях да има аудиозаписи, видеорепортажи от предавания, като съответната програма представя и подборка от най-интересните си предавания. стрийминг, подкастинг, радио „on demand”

Социологическите изследвания да могат да дават цялостна представа за аудиторията, защото в момента картината е относителна – наблюдава се само по една седмица месечно.

IV. Технологично развитие на БНР

Безспорен приоритет в технологичното развитие е цифровизацията. Според чл. 45 от ЗТР „Държавата взема съответните мерки за гарантиране на необходимото цифрово оборудване за създаването на програми в съответствие с приложимите цифрови технологии”. Мултиплексите ще позволят качването на повече програми на БНР, които ще се чуват на цялата територия на страната. Що се отнася до приемането на радиопрограмите в новите условия, в края на ноември 2012 г. Европейският съюз за радио и телевизия EBU стартира кампания за снабдяване на всички радиоприемници и мобилни устройства, включително планшети и смартфони, с еврочип, с който да могат да приемат сигнал и от аналогови, и от цифрови радиоизточници, както и да превключват безпроблемно между тях. В еврочипа са интегрирани в един универсален радиоприемник основните радио стандарти DAB/ DAB+/ DMB, както и аналоговите FM. Така ще бъде увеличен диапазонът на радиоприемане, дава се възможност за нови хибридни радиоуслуги. БНР активно ще съдейства еврочипът да бъде масово внедрен и у нас.

През март т.г. EBU прие и технически препоръки, които ще спомогнат да се ускори разпространението на източници на дигитално радио в цяла Европа. Одобрената препоръка R 138 е първото споразумение за дистрибуция на цифрово радио между членовете на EBU. Като активен и уважаван член на организацията, БНР ще се съобрази с основните моменти в R 138: „да има планиране на национално ниво, за да могат да се

доставят цифрови решения за всички радиоизточници; да се започне незабавното използване на DAB+, който използва по-съвършено кодиране от оригиналния DAB стандарт, а там където DAB покритие не е възможно, да се използва DRM система; да се въведат хибридни услуги, използващи допълнително съдържание, доставяно чрез интернет-например, използващи RadioDNS и т.н.". Препоръчва се и синхронизиране на бъдещата дата за прекратяване на аналоговите радиоизлъчвания в Европа. Тази дата още не е уточнена, но имайки предвид опита на други европейски обществени радиа, като Радио Франс и Полското радио, преминаването към изцяло цифрово излъчване продължава обикновено две години и БНР ще може да се впише в такъв срок.

Ще продължи цифровизацията на аудиоархивите, които могат да се използват за източник на допълнителни приходи.

В процеса на преминаването към цифрово излъчване обаче е наложително да се направи преглед на действащата в момента система Далет плус, която редовно прави сривове и излъчването на програмите трябва да спешно да се спасява. Нужно е да се провери и съвместимостта между софтуерните системи на отделните програми на БНР. Друг важен момент е преоборудването с нови качествени компютри, тъй като наличните, с които се работи например в пр. „Хр. Ботев“, създават проблеми – прекъсват изненадващо, при което се губи част от информацията, и това спъва работата с тях. Абсурдно е да вървим към цифровизация – нещо, което е наистина неотменимо, а същевременно да нямаме базисни технически условия за нормална журналистическа работа. Основното нещо, наред с подготовката за цифровизацията, е **как се чувства всеки на работното си място, техниката максимално да улеснява работния му процес.**

Да се инвестира в закупуване на смартфони, с оглед все по-активната работа в социалните мрежи, където БНР трябва да се представя с качествени аудиозаписи и снимки. Остава актуален и въпросът за закупуване на оборудване за външно озвучаване и нов модерен автобус за извънстудийни записи на концерти.

V. Финансиране на БНР, форми и механизми на контрол

Приоритет: Да се предвидят повече пари в бюджета за заплати на работещите в БНР, защото в повечето случаи те са недопустимо ниски. Участието в международни проекти е представяно в отчетите от мандата на предишни генерален директор като допълнителна възможност за парично възнаграждение и това е така. Важно е обаче уточнението, че в международните проекти могат да участват само хора, доказали компетентността си по проблематика на съответния проект, и това не е общовалидна възможност за допълнителни парични възнаграждения.

Възможности за финансиране има по програмите на Международната организация на франкофонията (OIF), Европейската културна фондация, по оперативните програми, в които се използват фондове на ЕС. Можем да се включваме като медиен партньор в проектите на организации, спечелили европейско финансиране.

Сътрудничество с медии от други страни. В доклад за финансирането на обществените медии, одобрен на юнската сесия на ПАСЕ през 2009 г., са посочени някои възможности за пестене на пари: сътрудничеството с обществени медии от други страни би намалило разходите, както и сътрудничеството между обществени и частни медии.

Да се развие публично-частното партньорство.

Да се използва Crowdfunding – групово финансиране за интересни идеи. Финансовите специалисти, които наблюдават развитието на тази услуга във Великобритания, прогнозираят, че в рамките на следващите пет години този модел на финансиране ще се превърне в основен начин за набиране на средства и стартиране на нови компании и бизнес инициативи.

Рекламно-издателската къща

Някои от предаванията или отделните им постоянни рубрики могат да бъдат издадени на хартия. БНР има авторското право за тях и те може да са печеливши. РИК да издава книги, вкл. и художествени, на журналисти, работещи в радиото, и те да се продават в пунктове към всяка РРС.

Механизми за контрол

Контролът ще се осъществява чрез прилагане на: закона за вътрешния одит в публичния сектор, закона за държавната финансова инспекция, закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор. БНР ползва услугите на Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА), в която са включени бюджетни предприятия, и която представя управлението на плащанията в рамките на предварително зададени лимити. Най-важният гарант за контрол обаче е пълната прозрачност - да се публикуват в сайта на БНР резултатите от вътрешния одит и докладите на Сметната палата за медията. Когато чрез прозрачност се показва как по най-добър начин се използват парите на данъкоплатците, ще ги убедим, че ненепразно се дават пари от държавния бюджет за финансиране на обществените медии.

При публичното представяне на концепцията си ще посоча и източниците, които съм ползвала при подготовката ѝ.